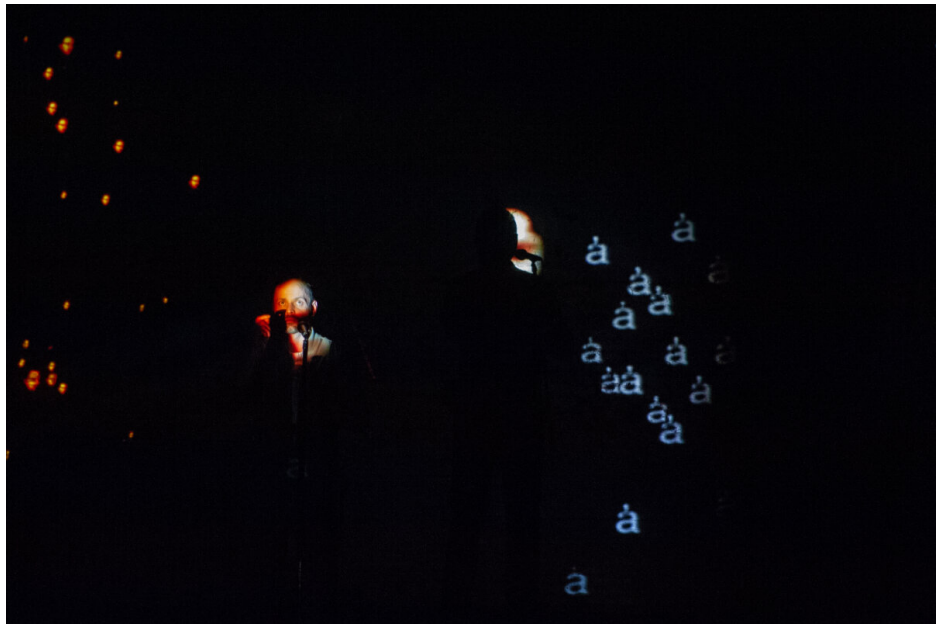

Hurler sous la lune

MATTHIAS VARENNE

De Beat Generation achterna

Johan Thielemans

Gezien op 24 mei 2019

L' L Brussel

Kunstenfestivaldesarts

'Hurler' is de Franse vertaling van het Engelse 'Howl', de titel van een subversief gedicht van de Amerikaanse dichter en schrijver Allen Ginsberg. Maar Mathias Varenne gaat zo'n hevige emoties uit de weg. Zijn bewondering voor de Amerikaanse dichter vertaalt zich in een samenspel van een nachtmerrie met een intrigerende lichtshow. Met daarbij een vleugje nostalgie naar het off-off-Broadway van de jaren zestig.

25 MEI 2019

Mathias Varenne is sterk onder de indruk gekomen van 'Howl', het iconisch gedicht van Allen Ginsberg (1926-1997). Die interesse voerde hem logischerwijs naar de *Beat Generation*. Ik heb de indruk dat de teksten van William Burroughs hem tenslotte het sterkst hebben gefascineerd. De vreemde wereld vol gedrochten (denk maar aan de film 'Naked Lunch' (1991) van David Cronenberg) heeft zijn eigen verbeelding op gang gebracht.

Dat levert een vreemd verhaal op dat zich in een nachtmerrieachtige stad afspeelt. Er zijn dreigende gebouwen, er is een vuurhaard, er is een drakenprinses en een katvisgod, (ja: een katvisgod). Er zijn ook katten en een inktvis. Dat komt allemaal samen in een kronkelende vertelling met poëtische inslag.

De tekst wordt door Varenne op een hele koele toon gezegd. Dat verrast natuurlijk want de dichters van de *Beat Generation* gingen wel heftig te keer. Allen Ginsberg droeg 'Howl' op een bezwerende toon voor. De voordracht hier heeft noch die gedreven toon noch die intensiteit.

Toch katapulteren enkele aspecten van het stuk mij wel naar een voorbije tijd. Zo speelt de vertelling zich in een donkere ruimte af. In het midden staat een soort sculptuur, in feite een machine. Die zendt stralen uit die rondom rond op de muren en in het publiek vallen.

Op de wand verschijnen eerst slechts enkele lichtstippen, maar die eisen meer en meer de aandacht op. Ze groeien uit tot grote lichtpartijen, met een zekere architecturale kwaliteit. Alles wordt afgerond met rode slingers die de verteller strikken. In de tekst hoor je dan ook iets over een octopus. Dan wordt de verteller wellicht versmacht.

Deze lichtregie is te danken aan Damien Petitot die hiermee het publiek helemaal naar de jaren zestig terugvoert, waar men de magie van het kleurrijke licht ontdekte- zonder dat die daarom een vertellende functie kreeg. Een derde element levert Myriam Pruvot. Zij staat in voor de muziek, en zingt een lied. Dat is het minst overtuigende moment van de voorstelling.

Dat leidt me tot een bedenking bij de boventitels. 'Babel Subtitling' leverde hier voortreffelijk werk – tenminste wat de vertaling van de Franse teksten betreft. Maar bij de twee Engelse songs blijft een vertaling achterwege. Nochtans valt Pruvot niet zo goed te verstaan. Waarom dan net daar vertaling ontbreekt blijft een raadsel. Van wat ik kon opvangen van de tekst, lijkt hij wel een voortzetting van de vertelling. Maar nu werken haar twee songs als tussenspelen en hebben ze iets overbodig.

De 'Beat Generation' kan iets nostalgisch oproepen. In deze voorstelling is de tijd van toen volledig aanwezig als het publiek de zaal binnenkomt. Je ziet een donkere ruimte in een wat vervallen atelier. Her en der liggen kussens. Het publiek weet niet goed waar het best plaats neemt. Eens je zit, blijken de kussens totaal nutteloos, want steun geven ze niet. Gemak en toneel gaan niet samen – een waarlijk nostalgisch gevoel. En ook hier kwam je als toeschouwer, net als toen, met een pijnlijke rug uit de voorstelling. Het is even een theatrale tijdmachine.

Dit stuk is, als geheel, erg verzorgd, maar het is ook een gesloten object. Het wedt niet op emotie of ontroering. Griezelig is deze nachtmerrie niet. De verteller vraagt tenslotte of hij niet bewezen heeft dat een sprookje vandaag nog kan. Natuurlijk wel, maar dit sprookje hier brengt te weinig vibraties voort.

In de begeleidende tekst stelt Varenne dat zijn artistieke activiteit een politieke dimensie heeft. Dat zie ik niet. Ik lees zijn woorden alsof hij een excuus nodig heeft om zich zo sterk in een esthetische ruimte te wagen. Dat excuus vind ik onnodig, maar claimen dat hier politiek bedreven wordt, lijkt me dan volledig naast de kwestie.